

Karel Marek^{1, 2}

Smlouva zasílatelská

Klíčová slova: *právo, občanské právo, zasílatel, zasílatelská smlouva, zasílatelský příkaz*

Úvod, cíl a metody zpracování

Podle nového občanského zákoníku (NOZ) č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nebudou moci všechny osoby shodně postupovat.

Při výkladu právních jednání (právní jednání nahrazuje dosud vžitý pojem právní úkon) se nově liší jednání v právním styku podnikatelů.

V právním styku podnikatelů se totiž (kromě výkladu podle ustanovení § 555 až 558 odst. 1 NOZ, který vychází z obchodněprávní úpravy) přihlíží podle výkladového ustanovení § 558 odst. 2 NOZ k obchodním zvyklostem zachovávaným obecně, anebo v daném odvětví, ledaže to vyloučí ujednání stran nebo zákon. Není-li jiné ujednání, platí, že obchodní zvyklost má přednost před ustanovením zákona, jenž nemá donucovací účinky (tedy před dispozitivními ustanoveními), jinak se může podnikatel zvyklosti dovolat, prokáže-li, že druhá strana musela určitou zvyklost znát a s postupem podle ní byla srozuměna.

Co se týká formy právních jednání, každý má právo zvolit si pro právní jednání libovolnou formu, není-li ve volbě formy omezen ujednáním nebo zákonem.

Navazující ustanovení § 564 NOZ pak určuje, že vyžaduje-li zákon pro právní jednání určitou formu, lze obsah právního jednání změnit projevem vůle v téže nebo přísnější formě; vyžaduje-li tuto formu jen ujednání stran, lze obsah právního jednání změnit i v jiné formě, pokud to ujednání stran nevyklučuje (tato úprava za středníkem je obsahově blízká dosavadní úpravě v § 272 obchodního zákoníku).

Úpravě smluv se pak v NOZ věnuje ustanovení § 1724 až 1784.

---

¹ prof. JUDr. Karel Marek, CSc., nar. 1949, 2011: jmenován profesorem, 1998: habilitace, 1990: jmenován docentem, 1984: kandidát věd, 1978: doktor práv 1977: absolvent Právnické fakulty UJEP Brno (nyní Právnická fakulta Masarykovy univerzity). Současné pracoviště: Akademie Sting, 637 00 Brno - Jundrov. Zaměření: obchodní právo, občanské právo.

² Zpracováno v rámci interního projektu IGA_AS_03-02.

V ustanovení § 1725 se obecně určuje, že je smlouva uzavřena, jakmile si strany sjednají její obsah. V mezích právního řádu je stranám ponecháno na vůli svobodně si smlouvu ujednat a její obsah určit. To se může jevit shodné s právní úpravou předchozí.

Jsou zde však i speciální ustanovení. Smlouvy, které se uzavírají s použitím úprav smluvních typů, by měly obsahovat tzv. podstatné náležitosti.

Je však určeno v § 1726, že považují-li strany smlouvu za uzavřenou, ač si ve skutečnosti neujednaly náležitost, již měly ve smlouvě ujednat, hledí se na projev jejich vůle jako na uzavřenou smlouvu, lze-li zvláště s přihlédnutím k jejich následnému chování, rozumně předpokládat, že by smlouvu uzavřely i bez ujednání této náležitosti.

Otázkou pak zůstává, zda to může být náležitost jakákoli, a to i ta, která by byla pro daný smluvní typ určující. Text zákona náležitosti nijak neomezuje, na otázku lze tedy zřejmě odpovědět kladně. Daná smlouva by se pak měla řídit právní úpravou příslušného smluvního typu, což může být náročné na provedení tohoto ustanovení.

Ustanovení § 1726 pak dále uvádí, že dala-li některá ze stran již při uzavírání smlouvy najevo, že dosažení shody o určité náležitosti je předpokladem k uzavření smlouvy, má se za to, že smlouva uzavřena nebyla, pokud nedošlo k dohodě o této náležitosti; tehdy ujednání o ostatních náležitostech strany nezavazuje, ani byl-li o nich vyhotoven zápis. Zde může jít o jakoukoli, byť obecně nepodstatnou náležitost, která se takto stává podstatnou.

Smlouva zasílatelská má pak svoji speciální úpravu v ustanovení § 2471 NOZ.

Cílem příspěvku je vlastně tímto způsobem vyhodnotit i tuto novou právní úpravu. Používá se zejména metody zpracování komparativní a analytické.

Úprava jednotlivých otázek, diskuse, výsledky

Zasílatelskou smlouvou se zasílatel zavazuje příkazci obstarat mu vlastním jménem a na jeho účet přepravu zásilky z určitého místa do jiného určitého místa, případně i obstarat nebo provést úkony s přepravou související, a příkazce se zavazuje zaplatit zasílateli odměnu.

Je-li ujednáno, že zasílatel obstará pro příkazce od příjemce zásilky přijetí peněžních prostředků nebo že uskuteční jiný inkasní úkon dříve, než příjemci vydá zásilku nebo doklad umožňující se zásilkou nakládat, použijí se přiměřeně i ustanovení o dokumentárním inkasu.

Zasílatelství (spedice) je species komisionářské smlouvy. NOZ do značné míry recipuje platnou úprava obchodního zákoníku (§ 601 a násl. obchod. zák.).³

Rozvoj obchodu a dopravy šel ruku v ruce s rozvojem zasílatelství (spedice) - oborem, jehož předmětem je provoz obstaravatelské činnosti v oblasti přepravy věcí (zásilek). Došlo k oddělení zasílatelství jako obstarávání přepravy od přímého provádění přepravy. V praxi se však někdy přesně nerozlišuje mezi dopravou a spedicí a dochází k zaměňování těchto činností s možnými negativními důsledky z toho plynoucími.

Při posuzování druhu smlouvy vidíme, že se jedná o druh smlouvy o obstarání, zvláštní druh smlouvy komisionářské. Podstatné je, že zasílatel zde vystupuje vlastním jménem na účet příkazce. Jde o smlouvu úplatnou. Případy, kdy se smlouva bude uzavírat písemně, například pro dokumentování dohodnutého obsahu vč. výše úplaty, nebudou výjimečné.

Podle ujednání v zasílatelské smlouvě má zasílatel vůči příkazci odpovědnost zejména: za včasné obstarání přepravy, za udělení správných dispozic k provedení přepravy (např. k naložce zboží, k použití vhodného vozidla, k termínu přepravy, k zajištění vykládky), za upozornění příkazce na zjevnou nesprávnost jeho pokynů, při požádání o doplnění pokynů, při nesprávném rozhodnutí zasílatel při nebezpečí z prodlení (zvolení způsobu, jak naložit se zásilkou), za správné nakládání se zásilkou, za zanedbání péče při sjednávání podmínek přepravy, při odvracení škody na převzaté zásilce, při zanedbání povinnosti podat příkazci zprávu o škodě, která zásilce hrozí nebo která již vznikla, spočívající v péči při prodeji zásilky, již hrozí podstatná škoda.

Vychází se z předpokladu, že zasílatel je osoba, již je problematika zasílatelství velmi dobře známa. Zejména vzhledem ke svému předmětu činnosti má být na odpovídající odborné úrovni. Očekává se též, že zasílatel bude působit s patřičnou odbornou péčí.

Zdá se, že s tím však nekoresponduje živnostenský zákon. Živnostenský zákon dříve zařazoval "vnitrostátní zasílatelství" mezi koncesované živnosti. "Mezinárodní zasílatelství", což je činnost po odborné stránce náročnější, ve svých přílohách vůbec neuváděl, tím byla tato činnost volnou živností, k jejímuž výkonu stačilo provést ohlášení příslušnému živnostenskému úřadu. Novelou živnostenského zákona došlo k "vyjmutí" vnitrostátního zasílatelství z koncesovaných živností, a zasílatelství je volnou živností jako celek, ke které ve smyslu živnostenského zákona není třeba zvláštní odborné způsobilosti, ale jen splnění obecných podmínek provozování živnosti podle živnostenského zákona.

---

3 Blíže viz Pohůnek, M: Právní aspekty zasílatelství, Praha, 1997. Marek, K.: Smlouvy k zajišťování přepravy a se vztahem k dopravním prostředkům. Právní rádce, č. 8/1997. Marek, K.: Smlouva zasílatelská. Právní rozhledy, č. 11/1999. Marek, K.: Zasílatelství, přeprava a přepravní řády, Právo pro podnikání a zaměstnání, č. 10/2010.

To může jistě v praxi způsobit v některých případech problémy, protože provozování zasílatelské živnosti se u nás nyní věnují i podnikatelské subjekty s nižšími odbornými znalostmi.

Pro srovnání uveďme, že např. v Rakousku je zasílatelství živností, jejíž provozování vyžaduje podle živnostenského zákona udělení povolení správního úřadu při splnění podmínek: provozovatel po absolvování 4-letého učebního poměru v zasílatelském obchodě úspěšně složil zkoušku s výučním listem zasílatele, pokud živnost provozuje osobně; vedoucí pracovník zasílatele, v případě právnické osoby, splnil stejnou podmínku, jako kdyby provozoval zasílatelství osobně; nebo provozovatel nebo vedoucí zasílatelského subjektu absolvoval odbornou střední, případně vysokou školu se specializací doprava a zasílatelství.

Odbornost při zasílatelství se snaží rozvíjet profesní organizace. Zasílatelé v České republice se sdružili do Svazu spedice a logistiky České republiky (byl založen pod původním názvem Svaz spedice a skladování ČR), který je od roku 1992 řádným členem FIATA⁴ (Fédération Internationale des Associations de Transitaires et Assimilés - Mezinárodní federace zasílatelských svazů). Pro členy Svazu je standardem používání Všeobecných zasílatelských podmínek, které vydali.

S použitím citovaných všeobecných podmínek však zřejmě nevystačíme u speciálních zásilek.

Zcela specifické požadavky a nároky na zasílatele i dopravce vznikají zejména u dopravy zboží vyšší hodnoty nebo při požadavcích na zvláštní technické podmínky (např. antistatické prostředí). V zahraničí se dopravy tohoto typu nazývají "High - Tech - Transport". Zde bude nezbytné sjednat smlouvu s ohledem na individuální znaky takové přepravy.

V současné době se stále více podnikatelů obrací na profesionální zasílatelské společnosti, které jsou garanty přepravy v co nejkratším čase při současném převzetí ostatních formalit spojených s přepravou zásilky. Profesionalitou svých zaměstnanců a technologickou vyspělostí (ta mj. umožňuje sledovat údaje o celém pohybu zásilky od adresáta k příjemci) zajišťují kvalitní služby, a proto se stávají každodenně zasílateli mnoha zásilek vyžadujících rychlost doručení, šetrné zacházení či promptní celní odbavení.

V dnešním moderním pojetí již totiž profesní zasílatel neplní jen funkci obstaravatele přepravy, ale je schopen poskytnout širší potřebnou pomoc. Takové postavení zasílatele se dostává do popředí především u mezinárodních přeprav zboží, které jsou organizačně i odborně náročné a kde dopravce již nemůže vzhledem ke svému zaměření poskytnout přepravci odpovídající servis.

Úkolem dopravce je zboží přepravit, úkolem zasílatele může pak být zajistit v přepravním řetězci pro svého příkazce vše potřebné k tomu, aby se zásilka dostala od odesílatele k příjemci.

---

⁴ <http://www.fiata.com/>

Začíná se hovořit o "přepravě zboží na klíč", kde jde zejména o již výše zmíněná komplexní logistická řešení umožňující výrobcům, případně prodejcům zboží, plně se soustředit na předmět jejich činnosti a veškeré činnosti související s tokem zboží přenechat péči zasílatele.

Není-li smlouva uzavřena v písemné formě, má zasílatel právo žádat, aby mu příkazce doručil příkaz k obstarání přepravy (zasílatelský příkaz).

V zasílatelském příkazu by mělo být specifikováno zboží a místo odeslání a určení. Zasílatelský příkaz však není ke vzniku smlouvy nutný, i když je obvyklý; zasílatelský příkaz není cenným papírem.

Je třeba rozlišovat, zda se zasílatel zavazuje obstarat přepravu věci, či se zavazuje přepravit věc. V prvním případě uzavírá smlouvu zasílatelskou, ve druhém případě smlouvu o přepravě věci, přičemž není rozhodující, zda bude či nebude přepravu provádět vlastními či cizími dopravními prostředky.

V souvislosti se správným určením smlouvy a obsahem smlouvy je třeba upozornit na to, že obdobná je situace u vystavení zasílatelského příkazu. Dojde-li k nepřesnému označení tohoto příkazu (často se setkáváme s označeními jako "dopravní příkaz" nebo "příkaz k přepravě"), je rozhodující obsah tohoto příkazu.

"Dopravní příkaz" či "příkaz k přepravě" bude "zasílatelským příkazem" pouze za předpokladu, že z něho plyne obstarání přepravy jako předmětu uzavírané smlouvy. Nebude-li to jasné, může naopak odlišné označení příkazu sloužit jako prostředek k tvrzení, že úmyslem příkazce nebylo dát "zasílatelský příkaz", nýbrž že mu šlo o uzavření přepravní smlouvy.

Mohou nastat situace, kdy nejen zasílatel přepravu neuskutečňuje (k čemuž ani zasílatelská smlouva není cílena), ale kdy zasílatel k obstarání přepravy použije další osobu - dalšího zasílatele (tzv. mezizasílatele). Pak odpovídá zasílatel, jako by přepravu obstaral sám. Využití dalšího zasílatele může přicházet v úvahu zejména při různých navazujících druzích dopravy a při přepravách do míst v zahraničí.

Ke klasické formě využívání služeb mezizasílatele zasílatelem dochází při provozu "sběrné služby". Tento mezizasílatel, jakožto smluvní partner zasílatele, se zavazuje zasílateli obstarat určité činnosti za zasílatele, např. obstarání svozu a rozvozu zboží z terminálu v zahraničí apod.

Pokud to neodporuje smlouvě nebo nezakáže-li to příkazce nejpozději do začátku uskutečňování přepravy, může zasílatel přepravu, kterou má obstarat, uskutečnit sám. Vystupuje pak i ve funkci dopravce. Při provádění přepravy zde tedy bude jednodušší funkční uspořádání. Tento postup se označuje jako tzv. samovstup.

Potom ovšem nepůjde při přepravě o vztahy ze smlouvy zasílatelské, ale ze smlouvy o přepravě věci.

Způsob a podmínky přepravy zasílatel ujedná s vynaložením potřebné péče tak, aby co nejlépe vyhovovaly zájmům příkazce, které zasílatel zná.

Povinnost pojistit zásilku má zasílatel, jen bylo-li to ujednáno. Případnou povinnost pojistit zboží tedy zasílatel nemá ze zákona, ale jen když to stanoví smlouva.

Při zachování potřebné péče nemůže sice zasílatel všechny pokyny příkazce podrobovat detailnímu rozboru, měl by je však přijímat a běžně posuzovat právě s odpovídající potřebnou péčí. Upozornění příkazci pak zasílatel provádí, jde-li o chyby příkazce, které jsou zřejmé.

Při plnění závazku je zasílatel povinen s vynaložením potřebné péče sjednat způsob a podmínky přepravy odpovídající co nejlépe zájmům příkazce, jež vyplývají ze smlouvy a jeho příkazů nebo jež jsou zasílateli jinak známé. Uplatňuje se jeho zaměření a specializace na daný předmět činnosti. Potřebná péče se neváže jen úzce na vlastní činnost obstaratelskou, ale i ke zboží. Zasílatel totiž odpovídá za škodu na převzaté zásilce vzniklou při obstarávání přepravy, ledaže ji při vynaložení potřebné péče nemohl odvrátit.

Zasílatel by měl být profesním subjektem pro obstarávání přepravy, nemusí však mít dobré znalosti o přepravovaném zboží a jeho charakteru, i když opak by byl jeho výhodou. Sám nezná všechny údaje o zásilce a obsahu zásilky. Pro obstarání přepravy však tyto informace potřebuje získat od příkazce, aby mohl postupovat odpovídajícím způsobem. Případná nesprávnost by mohla vést ke vzniku škody.

Neposkytne-li příkazce zasílateli správné údaje o obsahu zásilky a o všech skutečnostech potřebných k uzavření smlouvy o přepravě, nahradí škodu, která zasílateli vznikne porušením této povinnosti.

Příkazce je povinen poskytnout zasílateli správné a úplné údaje o obsahu zásilky a jeho povaze, jakož i o jiných skutečnostech potřebných k uzavření smlouvy o přepravě. V případě porušení této povinnosti příkazce odpovídá za škodu, která zasílateli vznikne. Toto se týká zejména nebezpečného zboží a zboží, které je pouze podmíněně připuštěno k přepravě za splnění podmínek pro přepravu nebezpečného zboží.

Tyto podmínky jsou upraveny také různými mezinárodními úmluvami (ADR pro silniční přepravu, RID pro přepravu železniční, IMDG pro přepravu námořní).

Zasílatel je povinen podat příkazci zprávu o škodě, která zásilce hrozí nebo která na ní vznikla, jakmile se o tom dozví, jinak odpovídá za škodu vzniklou příkazci tím, že tuto povinnost nesplnil. Jde o speciální ustanovení ve vztahu k obecné preventivní a oznamovací povinnosti v rámci úpravy náhrady škody. Jde přitom o škodu podstatnou i nepodstatnou.

Speciální úprava řeší situace, kdy hrozí bezprostředně podstatná škoda na zásilce a není čas vyžádat si pokyny příkazce, nebo příkazce prodlévá s takovými pokyny. Tehdy může zasílatel prodat zásilku vhodným způsobem na účet příkazce, a to podle § 2126 a § 2127 NOZ.

Zasílatel nenese obecně nebezpečí vzniku škody na zásilce. Odpovídá pouze za škodu na převzaté zásilce vzniklou v době při obstarávání přepravy. To však neplatí, prokáže-li, že ji nemohl odvrátit. Jde o speciální ustanovení k obecnější úpravě škody na převzaté věci.

Škoda se však nehradí, když ten, kdo věc převzal, prokáže, že škoda by vznikla i jinak.

V této souvislosti je třeba si uvědomit, že zasílatel neodpovídá za porušení smluv sjednaných s dopravci, tedy neodpovídá příkazci za škody, které mu vzniknou porušením přepravní smlouvy ze strany dopravce.

Pokud by zasílatel porušil jiné zákonné či smluvní povinnosti, pak bude odpovídat podle obecných ustanovení o náhradě škody.

Věděl-li příjemce zásilky o pohledávce zasílatele ze zasílatelské smlouvy vůči příkazci, anebo musel-li o ní vědět, stává se přijetím zásilky ručitelem za tuto pohledávku.

Jde o posílení práv zasílatele a vznik ručení ze zákona. Toto však platí jen tehdy, pokud o pohledávce věděl nebo vědět musel.

Závěr

Za obstarání přepravy přísluší zasílateli smluvní úplata, nebo nebyla-li smluvena, úplata obvyklá v době sjednání smlouvy při obstarávání obdobné přepravy. Kromě toho má zasílatel nárok na úhradu užitečných nákladů, které účelně vynaložil za účelem splnění svých závazků, a na úhradu nákladů, které účelně vynaložil při plnění svého závazku.

Zde je třeba si uvědomit, kdy zasílatel splní svoji smlouvu. Zasílatelskou smlouvou se zasílatel zavazuje příkazci, že mu obstará vlastním jménem na jeho účet přepravu věci z určitého místa do jiného určitého místa. Toto obstarání přepravy zasílatel provede nejen vyhledáním vhodného dopravce a vhodného dopravního prostředku, ale především uzavřením příslušné smlouvy o přepravě věci.

V praxi se diskutuje, zda má zasílatel svoji základní povinnost ze zasílatelské smlouvy splněnu v okamžiku uzavření příslušné smlouvy s dopravcem a podáním zprávy o tomto příkazci nebo až v okamžiku ukončení přepravy, tedy odevzdáním zásilky příjemci.

Podle mého názoru je příkazce povinen zaplatit zasílateli úplatu a vzniklé náklady bez zbytečného odkladu poté, kdy zasílatel zajistil obstarání přepravy uzavřením příslušných smluv s dopravci, popřípadě mezizasílateli, a podal o tom zprávu příkazci.

Další "průběh" přepravy je zasílatel povinen sledovat a podávat informace příkazci s ohledem na stanovenou zákonnou preventivní a oznamovací povinnost (mj. v souvislosti s náhradou škody).

Kromě podrobnějšího sjednání jiných otázek je zejména vhodné, aby byla podrobnější úprava otázek úplaty ujednána v konkrétní smlouvě. Mohu jen doporučit i podrobnější dohodu o způsobech účtování - fakturace a placení.

Zasílatel má k zásilce, dokud je zásilka u něho nebo dokud má listiny, které ho opravňují se zásilkou nakládat, zástavní právo k zajištění dluhů příkazce vyplývajících ze smlouvy. To platí i v případě, že zásilka nebo listiny jsou u někoho, kdo je má u sebe zasílatelovým jménem.

Meziasílatel uplatní na žádost dřívějších zasílatelů všechna práva, která jim přísluší z jejich zástavního práva, a má právo i povinnost jejich práva uspokojit. Uspokojí-li je, přecházejí na něho spolu se zástavním právem, které je zajišťuje.

K zajištění svých nároků vůči příkazci má tedy zasílatel zástavní právo k zásilce, dokud je zásilka u zasílatele nebo u někoho, kdo ji má u sebe jeho jménem, anebo dokud má zasílatel listiny, které jej opravňují, aby se zásilkou nakládal.

Pokud o to dřívější zasílatelé požádají, uplatní pak meziasílatel všechna práva, která jim z jejich zástavního práva přísluší; má k tomu určené právo i povinnost tato jejich práva uspokojit. Jestliže tak učiní, přecházejí tato práva na něho spolu se zástavním právem, které je zajišťuje. Jde pak o cesi ze zákona.

Zasílatelská smlouva je vlastně speciální úpravou se vztahem k přiměřenému použití smlouvy komisionářské. Zákon tuto situaci řeší tak, že právní úpravu zasilatelství upravuje v § 2471 - § 2481 a v ostatním odkazuje na přiměřené použití ustanovení o komisi, která jsou v § 2455 - § 2470.

Literatura

- [1] BEJČEK, J.; MAREK, K.; KOTÁSEK, J.; ONDREJOVÁ, D. *Nástin obchodního práva*, II. 2., upr. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 111 s. Edice multimediálních učebních textů č. 78. ISBN 978-80-210-4978-9.
- [2] ELIÁŠ, K.; ZUKLÍNOVÁ, M.: *Principy a východiska nového kodexu soukromého práva*, Linde Praha, a.s., Praha 2001.
- [3] HAJN, P.: *Interpretace norem a interpretace skutečností*, In Sborník příspěvků z mezinárodní konference doktorského studijního programu "obchodní právo" Masarykovy univerzity "Ekonomické aspekty právní úpravy a jejího výkladu" pořádané dne 20. prosince 2005 katedrou obchodního práva Masarykovy, MU Brno, 2006, s. 10-17.

- [4] MAREK, K. *K uzavírání smluv*. Právní fórum, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, roč. 2012, č. 4, s. 138-143. ISSN 1214-7966.
- [5] MAREK, K.: *Smlouva zasílatelská*. Právní rozhledy, č. 11/1999.
- [6] MAREK, K. *Smluvní obchodní právo, kontrakty*. 4., aktualizov. a rozšířené vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 477 s. ISBN 978-80-210-4619-1.
- [7] MAREK, K.: *Smlouvy k zajišťování přepravy a se vztahem k dopravním prostředkům*. Právní rádce, č. 8/1997.
- [8] Marek, K.: *Zasílatelství, přeprava a přepravní řády*, Právo pro podnikání a zaměstnání, č. 10/2010.
- [9] POHŮNEK, M: *Právní aspekty zasílatelství*, Praha, 1997.
- [10] OVEČKOVÁ, O. a kol.: *Obchodný zákonník, Komentár*, 2. vyd., IURA EDITION, 2005.
- [11] SUCHOŽA, J.; HUSÁR, J.: *Právo, Obchod, Ekonomika II*, 1. vyd., Praha: Leges 2012, 624 s., ISBN 978-80-87576-33-5.
- [12] SUCHOŽA, J., HUSÁR, J.; MAREK, K.; RABAN, P. *Česko-slovenské kontexty obchodního práva*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 544 s. ISBN 978-80-7357-707-0.

Praha, duben 2014

Lektorovali: prof. Ing. Václav Cempírek, Ph.D.
Univerzita Pardubice

doc. Dr. Ing. Roman Štěřba
České dráhy, a.s.